

Yttrande över revisionsrapport - Granskning av kommunens krisberedskap

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av kommunens krisberedskap. Granskningens syfte har varit att besvara revisionsfrågan: Har kommunstyrelsen säkerställt att det finns en tillräcklig krisberedskap i enlighet med lagstiftning och myndigheters riktlinjer?

Efter genomförd revision bedömer man att kommunen har säkerställt en ändamålsenlig krisberedskap väl i enlighet med lagstiftning och myndigheters riktlinjer. Man bedömer vidare att säkerhetsavdelningen arbetar aktivt med krisberedskap på ett systematiskt vis och kontinuerligt identifierar förbättringsområden och utvecklar verksamheten. Kommunens tjänsteman i beredskap (TIB) är väl förankrad inom organisationen. Risk- och sårbarhetsanalyser har i allt väsentligt genomförts, styrande dokument lever upp till lagstiftningens krav och myndigheters riktlinjer. Dokumentationen är förankrad inom organisationen och hålls med undantag för riktlinjer för kriskommunikation uppdaterade och relevanta. Utbildning och övning genomförs enligt bestämda planer. Krisberedskapsarbetet följs upp med det finns utvecklingsområden. Samverkan med relevanta aktörer sker både på lokal och regional nivå.

Stadsrevisionen rekommenderar Kommunstyrelsen att beakta följande i kommande krisberedskapsarbete.

- Säkerställ att den uppföljning som sker, av dels den löpande verksamheten men även av uppkomna händelser, dokumenteras på ett systematiskt vis för att säkerställa transparens och systematik i verksamheten.
- Säkerställ att riktlinjer för kriskommunikation formellt uppdateras och vid behov revideras

- Fastställ önskvärd ambitionsnivå för kriskommunikationsberedskap för att därefter säkerställa att den upprätthålls.
- Se över begreppen krisledningsutskott och krisledningskommitté vilka delvis används i dokumentationen, i relation till de mer vedertagna begreppen Krisledningsnämnd och central krisledning. Säkerställ att begreppsanvändningen genomgående är enhetlig för att undvika missförstånd.
- Avseende möjligheten för en nämnd att uppdra åt ett utskott att besluta å nämnden vägnar, begränsas detta av 6 kap 38 § i kommunallagen. Utifrån uppgifter i den styrande dokumentationen för Örebro kommun framgår att krisledningsnämndens verksamhet i allt väsentligt har delegerats till ett krisledningsutskott. Vi kan utifrån genomförd granskningen inte säkerställa att den ordning som finns är förenlig med gällande lagstiftning. Vi rekommenderar starkt Kommunstyrelsen att utreda om delegation till ett utskott är förenligt med gällande lagstiftning.

Kommunstyrelsens bedömning:

När det gäller dokumentation av framförallt inträffade händelser så har säkerhetsavdelningen identifierat detta som ett utvecklingsområde. Händelser som inträffar dokumenteras i dag med en beskrivning av vad som hänt, vilka åtgärder som vidtagits och vilka eventuella förbättringsområden som identifieras. Dessa går sedan igenom vid de gemensamma möten som TIB gruppen har och där beslutas också om eventuella förändringar och förbättringar. För att förbättra kvalitén på uppföljningen har det inletts ett arbete att ta fram en utvecklad dokumentationssystematik som ska göra uppföljningen lättare, tydligare och mer likformig.

Riktlinjerna för kriskommunikation fungerar bra innehållsmässigt men kommer att uppdateras. Varje ny mandatperiod ska en ny krisledningsplan antas av Kommunstyrelsen och i samband med det kommer också riktlinjerna för kriskommunikation att uppdateras.

Kommunen har i dag ingen fastställd nivå på kriskommunikationsberedskapen. När TIB får larm och det behövs kommunikationsstöd får denne ta kontakt med någon av kommunikationsstrategerna. Hittills har detta fungerat med det finns ingen garanti för att någon av dessa går att få kontakt med och att någon har möjlighet att ge stöd. En kommunikatör i beredskap (KIB) har därför diskuterats. Frågan är under beredning i Kommunstyrelseförvaltningen och kommer att redovisas till Kommunstyrelsen.

Begreppen krisledningsutskott och krisledningskommitté användes framförallt i tidigare krisplanering för kommunen. I den nuvarande krisledningsplanen används i stället begreppen central krisledning med beslutsfattare och central krisledningsstab för den centrala tjänstemannaledningen. Krisledningsnämnd och krisledningsutskott för den politiska ledningen är oförändrat i nuvarande plan. I beslutet om ledamöter i krisledningsutskottet från 2014 fanns fortfarande begreppet krisledningskommitté kvar. Det kommer att ersättas i samband med nytt beslut om ledamöter i krisledningsutskottet 2019-2022.

Bakgrunden till att ett krisledningsutskott bildades var att säkerställa en snabb och effektiv krisledning. I Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) står att:

Ordföranden i krisledningsnämnden bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden skall träda i funktion och beslutar i sådana fall att så skall ske.

- Ordföranden får besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut skall därefter snarast anmälas till nämnden.
- Har ordföranden i krisledningsnämnden förhinder träder vice ordföranden i dennes ställe.

Eftersom Kommunstyrelsen är krisledningsnämnd utsågs ett utskott som snabbare skulle kunna samlas för gemensam bedömning av åtgärder. I beslutet poängteras att utskottet ska vidta åtgärder och meddela de beslut som den akuta situationen kräver. Åtgärder som vidtas av utskottet ska så snart möjligt redovisas för en samlad krisledningsnämnd. Utifrån Stadsrevisionens tveksamhet om denna ordning följer kommunallagen så kommer Kommunstyrelseförvaltningen att utreda detta och återkomma till Kommunstyrelsen.

Kenneth Nilsson (S)
Kommunstyrelsens ordförande